

U S N E S E N Í

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Lachmanna a soudců Mgr. Aleše Sabola a Mgr. Jana Ferfeckého v právní věci

žalobce: **R.R.**
bytem XYZ

zastoupeného Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, advokátem,
sídlem v Opletalova 1417/25, Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného v řízení o žádosti žalobce o udělení státního občanství České republiky ze dne 29. 1. 2020

takto:

- I.** Řízení **se zastavuje.**

- II.** Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 13 342 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám zástupce žalobce Mgr. et Mgr. Marka Čechovského, advokáta.

- III.** Žalobci **se vrací** část zaplaceného soudního poplatku ve výši 1 000 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Městského soudu v Praze k rukám zástupce žalobce Mgr. et Mgr. Marka Čechovského, advokáta.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou datovanou dne 9. 12. 2020 a podanou dne 10. 12. 2020 domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného v řízení o žádosti ze dne 29. 1. 2020 o udělení státního občanství podle zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o státním občanství**“).
2. Žalobce navrhl, aby soud rozsudkem uložil žalovanému povinnost ve věci rozhodnout v soudem stanovené lhůtě a uložil mu povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení.
3. Dne 15. 2. 2020 bylo soudu doručeno podání, jímž žalobce vzal žalobu v plném rozsahu zpět pro pozdější chování žalovaného a navrhoval, aby mu byla přiznána náhrada nákladů řízení o podané žalobě.
4. Soud proto s ohledem na uvedené prvním výrokem tohoto usnesení řízení s odkazem na § 47 písm. a) s. ř. s. zastavil.

5. Soud dále posuzoval, zda má žalobce právo na náhradu nákladů řízení.
6. Podle § 60 odst. 3 s. ř. s. žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta. Vzal-li však navrhovatel podaný návrh zpět pro pozdější chování odpůrce nebo bylo-li řízení zastaveno pro uspokojení navrhovatele, má navrhovatel proti odpůrci právo na náhradu nákladů řízení.
7. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 12. 2017, čj. 3 As 43/2016 - 36, smyslem zmiňovaného ustanovení je přiznat náhradu nákladů řízení žalobci, který podal žalobu důvodně a žalobu bere zpět, neboť v mezidobí došlo mimo soudní řízení ke změně situace, která fakticky odpovídá tomu, co žalobou požadoval, přičemž v případě, že by tento procesní úkon neučinil, vedlo by to k zamítnutí jeho žaloby. Při rozhodování podle tohoto ustanovení je soud v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti povinen hodnotit, zda žalovaný po podání žaloby začal konat a vydal skutečně rozhodnutí, jehož vydání žalobce svou žalobou žádal. Pozdější chování odpůrce je přitom třeba hodnotit ve vztahu k předmětu řízení, tj. k nečinnosti žalovaného (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2019, čj. 9 As 335/2018 - 83). K tomu, aby soud mohl uzavřít, že žalobce vzal žalobu zpět pro chování žalovaného, je třeba též vyjasnit, zda skutečně žalovaný dané rozhodnutí vydal až po uplynutí lhůty pro vydání rozhodnutí, neboť samotné pozdější vydání rozhodnutí (oproti podané nečinnostní žalobě) ještě nemusí vždy znamenat naplnění podmínek pro přiznání náhrady nákladů řízení dle citovaného § 60 odst. 3 s. ř. s. (srov. usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 26. 9. 2017, čj. 48 A 86/2017 - 34). Jak vysvětluje komentářová literatura, „[m]ezi chováním odpůrce a zpětvzetím návrhu na zahájení řízení musí být příčinná souvislost. V této souvislosti se hodnotí nejen to, zda v důsledku chování odpůrce po podání návrhu na zahájení řízení nastal stav, který navrhovatel podáním návrhu sledoval, nýbrž i to, zda návrh byl v okamžiku zahájení řízení důvodný. Hodnotí se přitom nejen splnění podmínek soudního řízení, ale i věcná důvodnost návrhu. Toto hodnocení se provádí pouze za účelem posouzení vzniku nároku na náhradu nákladů řízení, nikoliv pro rozhodnutí ve věci samé, tudíž se v podstatě omezuje jen na posouzení, zda návrh nebyl zjevně nedůvodný. Není postačující, že odpůrce učinil úkon, v jehož důsledku byl nastolen stav požadovaný návrhem na zahájení řízení, jestliže samotný návrh vznik takového stavu neopodstatňoval (srov. nálezy III. ÚS 2741/16 a III. ÚS 3592/16).“ (Kühn, Zdeněk a kol. Soudní řád správní: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2019, komentář k § 60 odst. 3 s. ř. s.).
8. V daném případě z účastníky předložených podkladů plyne, že žalobce byl účastníkem řízení o žádosti o udělení státního občanství České republiky podané dne 29. 1. 2020, jež byla v souladu s § 21 zákona o státním občanství předložena žalovanému k rozhodnutí přípisem Úřadu Městské části Praha 9 ze dne 14. 2. 2020, zn. OOS 9/2020. Žalovaný obdržel podle razítka uvedeného na předmětném přípisu předmětnou žádost (nejpozději) dne 2. 3. 2020.
9. Ze shodných skutkových tvrzení účastníků vyplývá, že žalobce se nejprve (dne 2. 9. 2020) neformálně dotazoval na stav řízení o jeho žádosti o udělení státního občanství České republiky, posléze dne 7. 10. 2020 požádal nadřízený správní orgán o uplatnění opatření proti nečinnosti žalovaného v předmětném řízení.
10. Žalovaný ve vyjádření k žalobě nezpochybnil tvrzení žalobce, že nadřízený správní orgán na žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti nijak nereagoval.

11. Mezi účastníky dále není sporu o tom, že žalovaný, jemuž byla dne 19. 10. 2020 postoupena žádost žalobce o uplatnění opatření proti nečinnosti, přípisem ze dne 20. 10. 2020, čj. MV- 43170-3/VS-2020, informoval žalobce o tom, že byly ve věci shromážděny podklady nezbytné pro vydání rozhodnutí, do nichž žalobce posléze dne 26. 10. 2020 nahlížel a podáním doručeným žalovanému dne 6. 11. 2020 se k jejich obsahu vyjádřil.
12. Žalovaný poté o žádosti žalobce rozhodl rozhodnutím ze dne 10. 12. 2020, čj. MV-43170-10/VS-2020, jímž s odkazem na § 11 zákona o státním občanství žádost zamítl pro nesplnění podmínky dle § 13 odst. 2 zákona s tím, že žalobce na základě stanovisek Policie České republiky a zpravodajských služeb České republiky v intencích § 22 odst. 3 zákona ohrožuje bezpečnost státu. Rozhodnutí bylo žalobci podle shodných skutkových vyjádření účastníků doručeno dne 11. 12. 2020, tedy den po podání žaloby.
13. Soud se zřetelem k výše uvedenému nemá pochybnosti o tom, že lhůta pro vydání rozhodnutí o žádosti podané dne 29. 1. 2020 předvídaná v § 23 odst. 1 zákona o státním občanství, dle něhož *„Ministerstvo rozhodne o žádosti o udělení státního občanství České republiky do 180 dnů ode dne, kdy mu byla žádost doručena“*, uplynula nejpozději začátkem září 2020.
14. Žalovaný ve vyjádření k žalobě netvrdí, že by byl dán ve věci některý z důvodů pro přerušení běhu lhůty pro vydání rozhodnutí, např. že by byly dány důvody pro aplikaci § 65 odst. 1 věta čtvrté zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen **„správní řád“**), dle něhož lhůta pro vydání rozhodnutí ve věci přestává běžet již dnem, kdy nastal některý z důvodů uvedených v § 64 odst. 1 správního řádu.
15. Ve svém vyjádření se omezuje toliko na poznámku, že v době neformálního dotazu na stav řízení *„čekal na vyjádření Policie a zpravodajských služeb, která si k žadateli vyžádal v režimu ustanovení § 22 odst. 3 zákona o státním občanství“*, resp. na tvrzení, že v návaznosti na žádost žalobce o uplatnění opatření proti nečinnosti žalobce informoval o tom, že ve věci již byly shromážděny podklady pro rozhodnutí.
16. Soud podotýká, že již v době, v níž se žalobce neformálně dotazoval na stav řízení, a tím spíše v době, kdy podal k nadřízenému správnímu orgánu žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti dle § 80 správního řádu, již však marně uplynula lhůta, kterou zákon o státním občanství v § 23 odst. 1 k rozhodnutí o žádosti stanoví. Nedodržení lhůty pak nemůže být podle přesvědčení soudu odůvodňováno ani vyžádáním stanovisek Policie ČR a zpravodajských služeb podle § 22 odst. 3 zákona o státním občanství, neboť lhůta uvedená v § 23 odst. 1 zákona je podle přesvědčení soudu svou délkou nastavena již se zřetelem k obligatornímu postupu uloženému naposledy uvedeným ustanovením ve vztahu k žadatelům starším 15 let. Ostatně i z důvodové zprávy k předmětnému ustanovení vyplývá, že jde o lhůtu, která je nutná k posouzení splnění všech podmínek pro udělení českého občanství (cit. *„v souvislosti s uvedeným rozšířením výčtu podmínek pro udělení státního občanství České republiky je navrženo prodloužení lhůty pro vydání rozhodnutí o žádosti, a to na 180 dní ode dne, kdy žádost obdrží ministerstvo (počátek běhu této lhůty tedy není vázán na podání žádosti resp. zahájení správního řízení), aby bylo možné splnění uvedených podmínek řádně prověřit“*; shodně srov. Körbl, H. Zákon o státním občanství České republiky. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, 331 s.).
17. Samotné žalovaným blíže nijak nedokládané tvrzení o tom, že *„čekal na vyjádření Policie a zpravodajských služeb, která si k žadateli vyžádal v režimu ustanovení § 22 odst. 3 zákona o*

státním občanství“, tedy není způsobilé ničeho změnit na tom, že lhůta pro vydání rozhodnutí uplynula již koncem srpna 2020, tedy ještě předtím, než žalobce požádal o uplatnění opatření proti nečinnosti. Žalovaný ostatně netvrdí ani neprokazuje, že by vyžádaná stanoviska Policie ČR a zpravodajských služeb jakkoli aktivně urgoval. Právě naopak, z jeho vyjádření vyplývá, že teprve v reakci na obranu žalobce proti nečinnosti (v reakci na podanou žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti) žalobce vyrozuměl o tom, že ve věci již byly shromážděny podklady pro rozhodnutí.

18. Soud s ohledem na uvedené konstatuje, že ke dni podání žaloby lhůta pro vydání rozhodnutí marně uplynula. O žádosti žalobce bylo sice žalovaným rozhodnuto téhož dne, kdy žalobce svou žalobu ke zdejšímu soudu podal, avšak toto rozhodnutí bylo žalobci doručeno teprve den po podání žaloby, a nelze proto dovozovat, že by žalobce podal žalobu na ochranu proti nečinnosti, přestože věděl, že již nemůže být v řízení věcně úspěšný.
19. Pokud přitom žalovaný opíral ve svém vyjádření svůj závěr o nedůvodnosti podané žaloby o úkony, k nimž přistoupil teprve po podání žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti, nemohou tyto okolnosti (a to i s ohledem na to, že tyto úkony žalovaný správní orgán realizoval po marném uplynutí lhůty pro vydání rozhodnutí, resp. poté, co již byl ve věci prokazatelně nečinný) zvrátit závěr o tom, že žaloba byla dne 10. 12. 2020 podána žalobcem důvodně. Nelze přitom dovozovat, že by ve věci nebyla naplněna podmínka marného vyčerpání prostředků ochrany podle § 80 správního řádu – žalovaný nečiní sporným, že žalobce žádost v režimu uvedeného ustanovení dne 7. 10. 2020 podal, přičemž nadřízený orgán žádost žalobce o uplatnění opatření proti nečinnosti do podání žaloby věcně nevyřídil.
20. Soud uzavírá, že žaloba byla v době jejího dojití soudu podána důvodně, přičemž žalobce vzal žalobu zpět právě z důvodu pozdějšího chování žalovaného. Soud proto žalobci přiznal náhradu nákladů řízení podle shora citovaného ustanovení.
21. Soud přitom na půdorysu posuzované věci neshledal důvodu pro aplikaci § 60 odst. 7 s. ř. s., tj. nezjistil důvody zvláštního zřetele hodné, pro které by žalobci náhradu nákladů řízení nepřiznal. Soud v minulosti opakovaně judikoval, že samotná skutečnost, že zástupce žalobce zastupoval i ve správním řízení, nemůže ještě sama o sobě založit důvod pro krácení náhrady nákladů řízení. Soud přitom v nyní posuzovaném případě neshledal ani jiné okolnosti svědčící pro závěr o zneužití práva na podání žaloby na ochranu proti nečinnosti s úmyslem získat finanční prospěch z přiznané náhrady nákladů řízení tak, jako je tomu v jiných případech, kdy soud aplikaci § 60 odst. 7 s. ř. s. ve své rozhodovací praxi zvažuje.
22. Soud doplňuje, že pokud by s odkazem na § 60 odst. 7 s. ř. s. nepřiznal žalobci náhradu nákladů řízení, fakticky by tím otevřel prostor pro takový nežádoucí postup správních orgánů, které by byly motivovány „beztrestně“ porušovat zákonem stanovené lhůty pro vydání rozhodnutí a vydávat rozhodnutí teprve poté, co se účastníci řízení obrátí na soud; tím by patrně značně vzrostl i počet soudních řízení na ochranu proti nečinnosti správních orgánů. Je pak věcí žalobce, zda se v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu nechá zastoupit advokátem, nebo nikoliv. Žalobce tohoto svého práva využil, přičemž v projednávaném případě byly naplněny pro přiznání náhrady nákladů řízení.

23. Tu představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 1 000 Kč, tj. v části, která nebyla vrácena výrokem III. tohoto usnesení, náklady za zastoupení advokátem za 3 úkony právní služby po 3 100 Kč (převzetí věci, sepsání žaloby a zpětvzetí žaloby) a 3 režijní paušály po 300 Kč, celkem tedy 10 200 Kč podle ust. § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, zvýšených o odpovídající částku daně z přidané hodnoty. Celková výše přiznaných nákladů tak činí 13 342 Kč.
24. Třetí výrok vychází z § 10 odst. 4 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v rozhodném znění, podle něž soud vrátí navrhovateli soudní poplatek snížený o 20 %, nejméně však o 1 000 Kč, bylo-li řízení zastaveno před prvním jednáním. Žalobce uhradil soudní poplatek ve výši 2 000 Kč, a soud mu tedy vrátil částku 1 000 Kč.
25. Soud neprojednával věc samu, a proto mohl rozhodnout bez jednání (§ 49 odst. 1, věta první, s. ř. s. *a contrario*).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 17. února 2021

Mgr. Martin Lachmann
předseda senátu